

Република Србија
МИНИСТАРСТВО ПРОСВЕТЕ

Број: 611-00-00059/2011-01

Датум: 19.01.2011. године

Београд
Немањина 22-26

**НАЧЕЛНИКУ ШКОЛСКЕ УПРАВЕ
ДИРЕКТОРУ ОСНОВНЕ И СРЕДЊЕ ШКОЛЕ**

Министарству просвете обратили су се појединачно репрезентативни синдикати из области образовања: Синдикат образовања Србије, Унија синдиката просветних радника Србије, Гранични синдикат просветних радника Србије «Независност» и Синдикат радника у просвети Србије, са обавештењима о одлукама о ступању у штрајк. С тим у вези указујем и подсећамо на следеће:

Као једно од Уставом Републике Србије прописаних људских права и слобода је и право на штрајк. У складу са чланом 61. Устава Републике Србије («Сл. гласник РС», бр. 98/06), запослени имају право на штрајк, у складу са законом и колективним уговором. Право на штрајк може бити ограничено само законом, сходно природи или врсти делатности.

Када је у питању делатност образовања и васпитања, питање штрајка уређено је законима у области образовања и васпитања, Законом о штрајку («Сл. лист СРЈ» бр. 29/96 и «Сл. гласник РС» бр. 101/05 – др. закон) и Посебним колективним уговором за запослене у основним и средњим школама и домовима ученика («Сл. гласник РС», бр. 12/09, даље: Посебан колективни уговор).

Према члану 1. Закона о штрајку, штрајк је прекид рада који запослени организују ради заштите својих професионалних и економских интереса по основу рада и запослени слободно одлучују о свом учешћу у штрајку.

Согласно одредбама чл. 9 и 10. Закона о штрајку, утврђено је да у делатностима од јавног интереса, а у коју спада и делатност у области просвете, запослени остварују право на штрајк, ако се обезбеди минимум процеса рада који обезбеђује сигурност људи и имовине или је незаменљив услов живота и рада грађана или рада другог предузећа, односно правног или физичког лица које обавља привредну или другу делатност или услугу.

Према томе, запослени у области образовања, дужни су да обезбеде минимум процеса рада, уколико остварују право на штрајк.

У складу са чланом 82. Закона о основној школи («Службени гласник РС», број: 50/92, 53/93, 67/93, 48/94, 66/94 – одлука УСРС, 22/2002, 62/2003 – др. закон, 64/2003 – испр. др. закона, 101/2005 – др. закон, 72/09 – др. закон), наставници, стручни сарадници и васпитачи остварују право на штрајк под условом да обезбеде минимум процеса рада школе. Минимум процеса рада за наставника је остваривање обавезне наставе у трајању од 30 минута по часу у оквиру дневног распореда и обављање испита, а за стручног сарадника и васпитача 20 часова рада недељно.

Чланом 84. Закона о средњој школи («Службени гласник РС», број: 50/92, 53/93, 67/93, 48/94, 24/96, 23/2002, 25/2002 – испр., 62/2003 – др. закон, 64/2003 – испр. др. закона, 101/2005 – др. закон, 72/09 – др. закон) прописано је да наставници, односно сарадници у школи остварују право на

штрајк под условом да обезбеде минимум процеса рада школе, у остваривању права грађана од општег интереса у средњем образовању. Минимум процеса рада за наставника је извођење nastave у трајању од 30, односно 40 минута по часу у оквиру дневног распореда и обављање испита, а за стручног сарадника, односно васпитача 20 часова рада недељно.

Штрајк се најављује најдоцније десет дана пре почетка штрајка достављањем одлуке о ступању у штрајк и изјаве о начину обезбеђивања минимума процеса рада, у складу са законом, и то директору школе, оснивачу, Министарству просвете и надлежном органу локалне самоуправе.

У складу са чланом 44. Посебног колективног уговора, при организовању и спровођењу штрајка синдикат мора водити рачуна о остваривању Уставом загарантованих слобода и права других, што подразумева и остваривање права на образовање, као и да се штрајком не сме угрозити право на живог, здравље и личну сигурност.

Штрајкачки одбор, директори установа и представници Министарства просвете, односно органа локалне самоуправе, дужни су, од дана најаве штрајка и за време штрајка, покушају да споразумно реше настали спор, као и да у периоду од најаве штрајка до дана одређеног за почетак штрајка понуде предлог за решавање спора и да с тим предлогом упознају запослене који су најавили штрајк и јавност.

По питању најављеног штрајка, Министарство просвете је, у складу са законом утврђеном обавезом, понудило предлог за решавање спора, који је достављен представницима репрезентативних синдиката. У истом циљу, Министарство је представнике репрезентативних синдиката позвало на разговоре које ће се одржати наредних дана.

У складу са чланом 14. став 1. Закона о штрајку, организовање штрајка, односно учешће у штрајку под условима утврђеним законом не представља повреду радне обавезе, не може бити основ за покретање поступка за утврђивање дисциплинске и материјалне одговорности запосленог и не може за последицу имати престанак радног односа запосленог.

Запослени који учествује у штрајку остварује основна права из радног односа, осим права на зараду, а права из социјалног осигурања - у складу с прописима о социјалном осигурању.

Чланом 47. Посебног колективног уговора прописано је да због учествовања у штрајку, организованом у складу са законом и овим уговором, запослени не могу бити стављени у неповољан положај.

Међутим, организатори штрајка, односно учесници у штрајку који није организован у складу са законом неће уживати заштиту утврђену законом.

Одредбама члана 82. ст. 3. и 4. Закона о основној школи и члана 84. ст. 3. и 4. Закона о средњој школи прописано да директор школе покрене дисциплински поступак против наставника, стручног сарадника, сарадника и васпитача који учествује у штрајку не обезбеђујући минимум процеса рада, а за коју повреду се изриче мера престанка радног односа.

Директори школа дужни су да предузму све мере у складу са законом да не дође до обуставе рада или штрајка организованог противно закону, а у случају обуставе рада или противзаконитог штрајка, да предузму све мере за које су по закону овлашћени.

Када орган надлежан за обављање послова инспекцијског надзора утврди да у установи постоји обустава рада или штрајк организован супротно закону, Министарство поступа у складу са чланом 35. Закона о основама система образовања и васпитања («Сл. гласник РС», бр. 72/09).

С поштовањем,

 МИНИСТАР
проф. др Жарко Обрадовић